

Uusi alku 27

Jeesus parantaa kuuron miehen ja tekee toisen ruokkimisihmeensä

Mark 7:31–8:9

Savonlinnan Tuomiokirkko, 1.12.2010

Jeesuksen kiertomatka pakanoitten alueella

Edellä olemme kuulleet, kuinka Jeesus oleskeli Tyroksen kaupungin tienoilla ja karkotti siellä erään foinikialaisnaisen tyttärestä pahan hengen.

Jeesus lähti sitten taas Tyroksen seudulta ja tuli Sidonin ja Dekapoliin alueen kautta Galileanjärvelle. (Mark 7:31)

Jeesuksen reitti ei kuitenkaan ollut lainkaan suora. Hän ei lähtenyt takaisin kaakkoon, jossa Gennesaretin järvi sijaitsi n. 50 kilometrin päässä linnuntietä. Sen sijaan hän teki laajan, parinsadan kilometrin mittaisen lenkin: ensin pohjoiseen, Sidonin kaupunkiin, sitten ilmeisesti laajassa kaaressa järven pohjois- ja itäpuolelta Dekapoliin alueelle, Gennesaretin järven kaakkoispuolelle.

Seudut, joitten halki hän kulki, olivat kaikki pakanoitten asuttamia. Miksi Jeesus kierteli siellä? Oliko foinikialaisen pakananaisen tapaus saanut hänet kiinnostumaan muistakin kuin juutalaisista? Tiesikö hän, että loppujen lopuksi hänen oli tarkoitus olla myös pakanoitten Vapahtaja? Vai halusiko hän matkoillaan pysytellä jonkin aikaa pois juutalaisten asutuksen luota, pois huomion keskipisteenä olemisesta? – Emme tiedä. Markus ei kerro Jeesuksen oudon reitin syytä.

Mutta lopulta hän joka tapauksessa palasi Galileanjärvelle, tosin nyt sen kaakkoisrannalle. Markus ei ole kertonut aiemmin hänen toimistaan tällä rannalla. Sekin oli pakanoitten, ei juutalaisten, asuttamaa.

Kuuromyksen parantaminen

Siellä hänen luokseen tuotiin kuuro mies, joka ei pystynyt kunnolla puhumaan, ja häntä pyydettiin panemaan kätensä miehen päälle (Mark 7:32).

Hänen saattajansa ajattelivat tietenkin, että Jeesuksen käten päälle paneminen voisi parantaa hänet.

Mutta tällä kertaa Jeesus paransikin hieman toisella tavalla kuin ennen.

Jeesus otti hänet erilleen väkijoukosta, pani sormensa hänen korviinsa, sylkäisi ja kosketti hänen kieltään. Sitten hän katsahti taivaalle, huokasi ja sanoi kuurolle: "Effata." Se merkitsee: aukene. Silloin miehen korvat aukenivat ja hänen kielensä vapautui, niin että hän puhui selkeästi. (Mark 7:33–35)

Tämä parantaminen ei ollut tarkoitettu kaikkien silmille. Siksi Jeesus otti kuuron erikseen väkijoukosta.

Hän teki symbolisen eleen, laittoi sormensa kuuron korviin. Sitten hän sylkäisi sormeensa ja kosketti sormellaan mykkää kieltä.

Näin toimiessaan Jeesus teki samoin kuin eräiden muitten ihmeitten tekijöitten on kerrottu toimineen. Esimerkiksi keisari Vespasianuksen kerrotaan parantaneen sokean sylkemällä hänen silmiinsä. En tiedä, tapahtuiko niin todella. Mutta joka tapauksessa teko kertoo siitä, miten ihmeiden tekijöitten uskottiin tuohon aikaan toimivan.

Jeesuksen toiminnassa tärkein on kuitenkin se, että hän ”katsahti taivaalle”. Se kertoo hänen suhteestaan Taivaalliseen Isään. Hän toimi Isänsä käskystä, Isänsä valtuuttamana. Hän katseensa taivaalle tahtoo sanoa: ”Isä, auta”.

Entä Jeesuksen huokaus? Eikö se ole Pyhä Henki? Hänhän huokaa uskovien sydämissä Jumalan puoleen, niin kuin Paavali opettaa:

Samoin myös Henki auttaa meidän heikkouttamme. Sillä me emme tiedä, mitä meidän pitää rukoileman, niin kuin rukoilla tulisi, mutta Henki itse rukoilee meidän puolestamme sanomattomilla huokauksilla. (Room 8:26; ks. myös 2 Kor 5:2–4))

Tuo huokaus on voimakas, mutta kuinka paljon voimakkaampi se olikaan Jeesuksen, Pyhän Hengen voiteleman Messiaan eli Kristuksen tapauksessa.

Jeesuksen parantava sana on jälleen säilynyt perimätiedossa alkukielisenä eli arameaksi: ”Effata”, eli: aukene. Vastaavalla tavalla Jairoksen tyttärenkin kuolleista herättäneet sanat seurakunta on säilyttänyt perimätiedossaan aremeankielisinä: ”Talita kuum!” (Mark 5:41)

Ja seurauksena oli parantamisihme: mies sai kuulonsa ja pystyi puhumaan kunnolla.

Messias-salaisuus

Taaskin Jeesus halusi säilyttää messias-salaisuutensa.

Jeesus kielsi ihmisiä kertomasta tästä kenellekään, mutta mitä enemmän hän heitä kielsi, sitä enemmän he levittivät siitä tietoa. Kaikki olivat ylen määrin hämmästyksissään ja sanoivat: ”Hyvin hän on kaiken tehnyt. Kuurot hän saa kuulemaan ja mykät puhumaan.” (Mark 7:36–37)

Messias-salaisuus ei kuitenkaan oikein säilynyt. Jeesuksen jumalallinen voima alkoi olla niin ilmeinen, että ihmiset ylistivät häntä sanoilla, jotka kuuluvat Luojan ylistämiseen. 1. Mooseksen kirjassahan Jumalan luomistyötä kuvataan vähän samalla tavalla.

Ja Jumala katsoi kaikkea, mitä hän tehnyt oli, ja katso, se oli sangen hyvää. Ja tuli ehto, ja tuli aamu, kuudes päivä. (1 Moos 1:31)

Jeesus ruokkii neljä tuhatta miestä

Siihen aikaan oli taas kerran koolla paljon ihmisiä. Kun heillä ei ollut syötävää, Jeesus kutsui opetuslapset luokseen ja sanoi: "Minun käy sääliksi näitä ihmisiä. He ovat olleet luonani jo kolme päivää, eikä heillä ole mitään syötävää" (Mark 8:1)

Seuraa kertomus toisesta ruokkimisihmeestä.

Se on vähän hankala tulkita.

Älköön kukaan Raamatun kirjaimelliseen totuuteen uskova loukkaantuko, mutta minusta näyttää siltä, että historiallisena taustana on sama, Markuksen jo kertaalleen kertoma tapaus, jossa Jeesus ruokki viisituhatta miestä. Suullinen muistitieto tästä tapahtumasta on säilynyt kahtena hieman erilaisena versioina. Markus tunsu ne molemmat ja halusi säilyttää ne molemmat. Siksi hän rakensi niistä evankeliumiinsa kaksi erillistä tapahtumaa.

Tämän puolesta puhuu sekin, että oikeastaan Markuksen kertomuksessa Jeesuksen pitäisi tässä vaiheessa olla yksin, ilman opetuslapsiaan. Hänhän on lähtenyt yksinään Galileasta Tyroksen ja Sidonin alueelle, kävellyt kiertokäynnin pakanoitten alueella ja tullut Dekapolin alueelle ja sieltä Gennesaretin rannalle.

Mutta tässä kertomuksessa opetuslapset ovat hänen kanssaan. Mistä he ovat putkahteneet?

Toisin kuin edellisessä kertomuksessa kansa on ollut jo kolme päivää ruokaa vailla, Jeesusta kuulemassa. Jeesus sanoi opetuslapsilleen:

"Jos lähetän heidät kotiin nälkäisinä, he uupuvat matkalla. Monet heistä ovat tulleet kaukaakin." Opetuslapset sanoivat hänelle: "Mistä kukaan täällä asumattomalla seudulla voi hankkia leipää näiden kaikkien ruokkimiseksi?" "Paljonko teillä on leipiä?" Jeesus kysyi. He vastasivat: "Seitsemän." (Mark 8:2–5)

Nyt leipiä on seitsemän eikä viisi niin kuin edellisessä kertomuksessa. Eroa on myös siinä, että edellisessä kertomuksessa Jeesus itse asettaa väen maahan istumaan, eivät opetuslapset.

Jeesus käski väen asettua istumaan. Sitten hän otti ne seitsemän leipää, lausui kiitoksen ja mursi leivät ja antoi palat opetuslapsille. Opetuslapset jakoivat ne sitten kansalle. Heillä oli myös muutama pieni kala Jeesus siunasi kalat ja käski tarjota nekin. Ihmiset söivät kyllikseen, ja tähteeksi jääneitä paloja kerättiin seitsemän korillista. Väkeä oli noin neljätuhatta. (Mark 8:6–9)

Nyt tähteeksi jääneet palaset kerätään koreihin eikä vateihin, kuten edellisessä kertomuksessa. Ja ihmisjoukon kokokin on erilainen: nyt neljätuhatta, edellisellä kerralla viisituhatta miestä ja lapset ja naiset päälle.

On tietysti täysin mahdollista, että oikeasti on tapahtunut kaksi samankaltaista ruokkimisihmettä. Tämän puolesta puhuu se, että pian Markuksen evankeliumissa seuraa jakso, jossa Jeesus itse selvästi kertoo ruokkimisihmeitä olleen kaksi.

Jos taas mietimme sitä, miten suullinen perimätieto toimii ja millaiselta evankeliumit näyttävät, niin itse kallistuisin sen kannalle, että historiassa on tapahtunut vain yksi tällainen ihme, josta Markus on tuntenut kaksi erilaista kertomusversioita.

Markus, pakanoiden evankelista

Mutta miksi hän on sisällyttänyt ne molemmat evankeliumiinsa? Tätä voi tietenkin vain arvailla. Yksi syy voi kuitenkin olla se, että Markus halusi kertoa ruokkimisihmeen, joka oli tapahtunut *juutalaisten* asuttamalla seudulla Gennesaretin järven rannalla. Mutta sitten hän halusi kertoa myös sellaisen ruokkimisihmeen, joka oli tapahtunut nimenomaan *pakanain* alueella saman järven rannalla, Dekapoliissa.

Markuksen mielessä tässä kohtaa evankeliumia ovat selvästikin olleet pakanat ja Jeesuksen suhde heihin. Ensinhän Jeesus Markuksen mukaan lähti Tyrokseen ja paransi foinikialaisen pakananaisen tyttären. Sitten hän teki laajan matkan pakanoiden asuttamalla seudulla. Nyt hän toistaa juutalaisten alueella tekemänsä ruokkimisihmeen pakanoiden seudulla.

Markushan oli perimätiedon mukaan pakanain apostolin Paavalin tulkki ja työtoveri. Hän on selvästikin kirjoittanut evankeliuminsa pakanakristityille, ei niinkään juutalaiskristityille, joilla Matteuksen evankeliumi on suunnattu. Niinpä on mahdollista, että Markus tällä ruokkimisihmekertomusten tuplamäärällä tahtoo sanoa seuraavaa: Jeesus oli tosiaan jo alusta asti kiinnostunut teistä, pakanat. Siitä huolimatta, että hän tosiaan oli alun perin lähetetty vain juutalaisten Messiaaksi.

Se ainakin on varmaa, että evankeliumeista mikään ei ole tarkkaa historiallista kerrontaa. Jokainen evankelista on käyttänyt suullisesta ja kirjallisesta perimätiedosta saamaansa aineistoa omalla tavallaan, omien teologisten painotustensa kertomiseen.

Mutta ei tämän pitäisi olla uskolle mitenkään vahingollista. Voimme joka tapauksessa olla varmoja siitä, että Jeesuksella ja hänen syntymällään, elämällään, kuolemallaan ja ylösnousemisellaan on vahva linkki siihen, mitä ihan oikeasti tapahtui historiassa. Ruokkimisihmekin oli niin laajalti tunnettu tosiasia, että siitä kerrottiin niin laajalti, että vähitellen kertomukset erkanivat yksityiskohdissaan toisistaan.

Evankelistat keräsivät näitä perimätiedon kertomuksia Jeesuksesta. He tulkitsivat niitä hieman erilaisten teologisten painotusten avulla. Ei siinäkään ole mitään uskolle haitallista. Voimme nimittäin olla varmoja siitä, että nuo teologiset painotukset kuvaavat oikein sitä, kuka ja millainen Jeesus oli. Jumalan Pyhä Henki oli nimittäin evankelistojen työssä mukana.

Markuksen teologinen painotus oli uskollinen sille, kuka Jeesus todella oli. Hän oli oikeasti sekä juutalaisten että pakanoitten Vapahtaja. Hän oli oikeasti jo maanpäällisen toimintansa aikana kiinnostunut myös pakanoista ja teki ihmeitä heidänkin keskuudessaan. Siitä huolimatta, että hän oli toimintansa alkuvaiheessa vielä pääasiassa juutalaisten Messias. Pelastus laajeni käsittämään kaikki kansat vasta Jeesuksen kuoleman ja ylösnousemuksen jälkeen.

Siitä huolimatta Markus halusi sanoa pakanoista koostuvalle kuulijakunnalleen: ”Uskaltakaa uskoa Jeesukseen. Hän tosiaan on teidänkin Vapahtajanne, mistä kertoo sekin, että hän teki ruokkimisihmeen myös pakanoitten asuttamassa Dekapoliissa.”

Ei se haittaa, vaikka tekstiä lukiessa ja ainakin eksegeettisessä tutkimuksessa näyttää aika vahvasti siltä, että kyseessä kuitenkin on ollut vain yksi tapahtuma josta oli säilynyt kaksi eri versiota.

Tietysti on mahdollista, että ruokkimisihmeitä tosiaan oli kaksi ja siksi niistä Markuksen evankeliumissakin on kerrottu kaksin kappalein. Ei siitä mitään haittaa ole, vaikka uskoo näinkin.

